

De bijbelvertaler Ali Ufki

Wojciech Bobowski of Ali Ufki (1610–1675) werd geboren in Polen. Hij groeide op in een protestants milieu en begon zijn carrière als kerkmusicus. Op een bepaald moment, werd hij gevangen genomen door Krimtataren tijdens één van hun rooftochten over de grens.

Omdat hij een muzikale opleiding had genoten en het notenschrift beheerste, werd hij verkocht aan het hof van sultan Murad IV (en later Ibrahim I en Mehmed IV), waar hij zich bekeerde tot Islam en nam de naam Al+ Ufq+ aan. Aan het hof diende hij als vertaler, schatkistbewaarder en muzikant in het seraglio van de sultan. Van hem werd gezegd dat hij zestien talen sprak, naast het Pools en Osmaans ook Arabisch, Frans, Duits, Grieks, Hebreeuws, Italiaans, en Latijn.

Bijbelvertaling

Bobowski, nu bekend als Ali Ufki, opgegroeid als een christen en nu een bekeerling tot de Islam, legde een grote belangstelling voor godsdienstige kwesties aan de dag. Hij vertaalde de Anglicaanse catechismus in het Osmaans, en schreef een uitleg van de Islam in het Latijn, in een poging om het wederzijdse begrip tussen beide culturen te vergroten. Bobowski's vertaling van de Bijbel in het Osmaans, bekend als de Kitab1 Mukaddes ("Heilig Boek") is lang de enige complete Turkse Bijbelvertaling geweest, en wordt als één van zijn grootste prestaties gezien. In 2002 verscheen een nieuwe Turkse Bijbelvertaling, maar de 17de-eeuwse vertaling, zij het nu geschreven in het Latijnse alfabet, wordt nog steeds door sommigen gebruikt.

Psalmberijming

Dankzij zijn protestantse opvoeding was Bobowski bekend met het zingen van Franstalige psalmen. Deze ervaring is van grote invloed gebleken op zijn berijming van veertien Osmaanse psalmen. In deze kleine verzameling berijmde psalmen, bekend als Mezâmîr (in modern Turks Mezmurlar) en gepubliceerd in 1665, gebruikte Ali Ufki de oorspronkelijke melodieën van de Geneefse psalmen, een berijming uit de begintijd van het calvinisme.

In 2005 brachten de King's Singers samen met Sarband een cd uit met de title Sacred Bridges, met daarop uitvoeringen van Psalms 5, 6 en 9 van Ali Ufki's psalmberijming. Om naar psalm 2 en 6 te luisteren klik

http://www.incil.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=46&Itemid=47

Overige werken

In 1666 schreef Bobowski een grammatica van het Osmaans. Hij vertaalde ook werken van Hugo de Groot en Comenius in die taal